

մնաւոր տեղւոյ մը յայ, ուր պիտի պատապարին այգրաններ և անկարող ծնողոց զաւակներ, ուսմունք և արւեստներ սովորելով: Այս հաստատութիւնը պիտի խնամուի Իտալիոյ մէջ կաղնուած մի Բնկերութեան նը պատուիւր, որոյ նախագահն է ինքն իշխանը:

Սակայն կը ցուենք որ իշխանը քաղաքական բնդունելութեան համեմատ կրօնական բնդունելութիւն չըդատուատինաց կողմէն սրբազան տեղեաց մէջ, որուն պատճառ կը համարուին Յիսուսեան կրօնաւորները, որոնք իբրը թէ Ս. Պապէն հեռադրական յատուկ պատուէր ստացած են եղբր բը նաւ կրօնական հանգիստարութիւն ներ չը կատարել ի պատիւ իշխանին:

Հնդկաստանէն առջի Ալեքսոյ, Թանգարանին նախորդած գրաւոր գրեւոր:

1 Սկիսած պատմագիր առաջին Թարգմանութիւն հարազատ, բոլորադիր գրեալ ի վերայ բամբակեայ հին թղթոյ, քանի մի տարի յետոյ քան զԹարգմանութիւնն:

2 Եւսոյեայ մեկնութիւն յԱսկերեւբանէ, հին բոլորագիր, բայց թերի:

3 Վրիգորի նիւսացոյ յաղագս մարդկային բնութեան և բնութաութեան, նոտարագիր հին հասարակ թըղթեայ, գրեալ ՌՁԵ (1636) թղթին:

4 Երեսնի Ամբրոսացոյ մեկ նութիւն սաղմնաց Վաւթի, նոտարագիր, հասարակ թղթեայ, թերի:

5 Եւետարան փոքրագիր մաղաղութեայ, բոլորագիր, մանրանկար բնութիւ պատկերօք ի լուսանցս, թերթ մի թուղթ անկեալ է յորում է թըւալանն և յիշատակարանն:

6 Յովհաննու Կոլիսիպոսի Հնգկաց նուիրակի գիրք կոչեցալ Վաշան սուրբ եկեղեցւոյ ու գրեալ է ի խնդրոյ Յուզայեցի Չեկիկեց Սիբսեյն

և հետը անտարբեր վարալի իրրեւ բանագրուածի հետ, ըստ որում իշխանը խաղական կուսակցութեց մէջ անտապապական է: Վուցէ այս էր պատճառն, որ Յիսուսեան կրօնաւորները բոլորովին սառնասիրտ գտնուեցան և միայն Արանջիսկեանք տեղ տեղ իշխանին ուղեկցեցան:

— Սոյն ամսոյս մէջ քաղաքս ժամանեց Ալլմանիոյ Հիւսիսային Վաշ նախցութեան նոր Հիւսիսային Սարոն Պոն Ալաէն, որ նշանաւոր պաշտօններ վարած է իւր Տէրութեան համար և յենեղալի աստիճան ունի:

Արտաի նմանապէս թէ Վրուսիոյ Թագաւաւանդ իշխանը առաջինայ աւմանելուն մէջ այցելութեան պիտի գայ ի սուրբ քաղաքս:

որդի որսոն Վրիգորի որ ի Սագրատ և ի Թախանձելոյ ժողովրդեան Հնգկաստանի. որոյ պատճառ տուեալ են Սուրիաս Շոռթեցի և Վրաշամգաղապոյցի Հոսմեական վարդապետք, որք ջանային հերձուած արկանել ի ժողովրդեան, բնդգեմ որոց հզորագը նըս կուսելով հանդերձ եկեղեցական շանթիւք յորինէ և զղիւս դայս, յորում Հայաստանեայց եկեղեցւոյ ուղեղախորութիւնն ցուցանէ բնդգեմ Հոսմեականաց, այլ և ծր Վապեղոց համապատուութիւնն, այլովքն հանդերձ Յորինեալ է մի կամ երկու ամալ յետոյ քան պթուականն Հայոց ՌՄԻ (1771): Ի յառաջարանին մանրամասն գրէ զկրօնական յուզմանց և զհերձուածոց, որ եղին ի Հնգիկս: Ոճն է աղաւաղեալ ըստ ոճոյ Սիւրթարոյ արքայի: Վերջին գլուխն է ողբ ի վերոյ կրօնական բաժանման Վղիս մեղոյ և սղթթ դառնարոյ նոցա կրկին ի մայր եկեղեցին խորեանց յորմէ հեռացան: